

Radosna MISIJSKI LIST vijest

Hodočašće učenica Škole "Mater Purissima" u Nacionalno svetišće Gospe Karmelske Maipu

Blagoslov
Odgajno-obrazovnog centra

Jubilej svećeništva
u Ruandi

Apostolat molitve

Da kršćani u Aziji, svjedočeći evanđelje riječju i djelom, mogu promicati dijalog, mir i međusobno razumijevanje, posebno s ljudima drugih religija.

Sadržaj

Uvodnik	Od prividnog sjaja do radosti Božića	3
U središtu	Naviještanje evanđelja Isusa Krista i kultura dijaloga (11)	4
Iz života naših misionara	Hodočašće učenica Škole "Mater Purissima" u Nacionalno zavjetno svetište Gospe Karmelske Maipu	6
	Da se riječ Božja širi.....	7
	Blagoslov Odgojno-obrazovnog centra	8
	Jubilej svećeništva u Ruandi	9
	Školovanje djece u Africi.....	9
Intervju	Nedostaju nam liturgijske knjige.....	12
Apostolat molitve	Misijska nakana za prosinac	14
Vijesti iz Crkve u Hrvata	Misijska izložba.....	15
	Miovcu na grobu misionarke s. Lukrecije Mamić	15
	Proslava Svjetskog dana misija.....	16
	Misijski dan u Župi Drinovci	16
	Misijska akcija.....	17
	Djeca pomažu djeci.....	17
	Misijski dan u KŠC-u „Sv. Josip“	17
	Posjet Misiji Ndjoko u Zambiji	18
Život jednog misionara	Moj posjet selima.....	19
Misijski velikani	Službenica Božja Leonella Sgorbati	21

Impressum **Izdavači:** Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini
Glavni urednik: vlč. Antun Štefan; **Zamjenik glavnoga urednika:** mons. Luka Tunjić
Godišnja pretplata: Hrvatska 90 KN; Bosna i Hercegovina 24 KM; europske zemlje 30 EUR; Australija 40 AUD; Amerika 40 USD; Kanada 40 CAD
Tisak: Grafika Markulin, Lukavec; ISSN 1331-1204

Darove za različite misijske namjene i pretplatu *Radosne vijesti* možete slati na adrese i račune:

NACIONALNA UPRAVA PMD RH
Ksaverska cesta 12a, HR - 10000 ZAGREB
Tel. 01/5635-055
E-mail: missio.croatia@misije.hr
web: www.misije.hr

Kunski žiro račun:
IBAN: HR6323600001101542876
Model: HR99
u polje "Opis plaćanja" navesti svrhu uplate

Devizni račun:
Zagrebačka banka d.d., Zagreb
IBAN HR6323600001101542876
SWIFT CODE: ZABHR2X
Navesti svrhu uplate

NACIONALNA UPRAVA PMD BiH
Kaptol 32, BiH - 71000 SARAJEVO
Tel./fax: 00387/33/667-889
E-mail: missio.bih@bih.net.ba
web: www.missio.ba

Račun u konvertibilnim markama:
UniCredit Bank d.d.
Račun primatelja: 3383202200897320
Navesti svrhu uplate

Devizni račun:
UniCredit Bank d.d.
IBAN: BA393383204893626147
SWIFT CODE: UNCRBA22; No. 48-32-936261
Navesti svrhu uplate

Od prividnog sjaja do radosti Božića

Piše mons. Luka Tunjić

Posebnu snagu u liturgijskoj godini ima vrijeme Adventa (Došašća) i Božića. Ta dva vremena usko su povezana, priprava su jedno drugomu i jedno iz drugoga proizlaze, rađaju se. Njihove bitne oznake su iščekivanje, priprava, obraćenje, rađanje...

Različite komercijalne ponude, vidljivo je, skrenule su nam pozornost i „ukrale“ ljepotu tih svetih vremena. Već krajem studenoga počinju promidžbene poruke i najava različitih pogodnosti i popusta, a izlozi, ulice i trгови dobivaju poseban sjaj, kojemu ni mnogi vjernici ne mogu odoljeti. Jednostavno, prepuštaju se i utapaju u sjaj ovog svijeta, postajući, često i nesvjesno, dio njega. Zasljepljeni tim duhom, razmišljamo o kupovini, bogatijem stolu, darovima... Šteta bi bila propustiti to vrijeme priprave i ne zapitati se pripravlja li nas Došašće za takav Božić i je li to glavna poruka Božića. Ne bismo smjeli propustiti razmisliti koje mjesto u našim srcima imaju osobne ispovijedi i mise zornice. Mogu li se od silnih želja o kupovini i misli o tome kako ukrasiti dvorište, kuće, stanove čuti i osjetiti riječi poput obnove duha, čišćenja srca i savjesti? Ima li mjesta zahvali i molitvi? Stigne li čovjek uopće u takvu ozračju moliti i prepoznati Božji glas? Moglo bi se postaviti još puno pitanja a jedno je, zapravo, važno! Koga iščekujemo, tko nam dolazi? Odgovor na to pitanje svatko osobno traži, a on se nalazi u osobi onoga kojega iščekujemo i za čiji se rođendan spremamo – u osobi Isusa Krista. Što su glasnije poruke trgovaca ovog svijeta, to trebaju biti glasnije poruke sv. Ivana Krstitelja i današnjih glasnika evanđelja. Stoga pozivam sve prijatelje

misija da molitvenim lancem *Misijske krunice*, uz misijske zemlje, posebno zagre zemlje kojima je zavladao egoizam i koje je svladao konzumizam. Dok se hvalimo novitetima modernog vremena u kojem živimo, u isto vrijeme godišnje na smeću završi 89 milijuna tona neprodane hrane, od čega u Hrvatskoj oko 400 000 tona. Iza licemjerne zavjese okićenih gradova u predbožićno vrijeme krije se gotovo 125 milijuna ljudi u zemljama EU-a kojima prijete siromaštvo. Dakle svakomu četvrtom stanovniku! Dok se većina zemalja u EU-u hvali porastom bruto dohotka i smanjenjem nezaposlenosti, raste, kako vidimo, broj onih kojima prijete siromaštvo.

Te brojke govore u kakvu prividu živimo i kakva nas budućnost očekuje. One su pokazatelj stanja duha i neophodna obrata bez kojega nema pravog obraćenja. To stanje poziva sve vjernike na osobni ispit savjesti i jačanje vjere, da bismo postali „sol zemlje i svjetlo svijeta“. Iz takve vjere rodit će se reevangelizacija i evangelizacija. Zbog toga, poput već spomenuta sv. Ivana Krstitelja i naših dragih misionara i misionarki, iskoristimo ovo dragocjeno vrijeme Došašća i zaodjenimo se jednostavnošću, pronicljivim duhom i molitvom, pročistimo svoju nutrinu, poravnajmo staze i pripravimo svoja srca za Isusovo rođenje.

Prigoda je to također da zahvalimo svim dobročiniteljima i prijateljima misija koji su na bilo koji način pomogli našim misionarima i misionarkama, a time i širenju Kristova kraljevstva na zemlji. Neka nam novorođeni Isus svima udijeli potrebnu snagu da i u novoj, 2018. godini nastavimo s još većim žarom moliti i potpomagati misije.

U tom duhu svim čitateljima *Radosne vijesti*, dobročiniteljima misija i našim dragim misionarima i misionarkama želim sretan Božić te uspješnu i blagoslovljenu Novu 2018. godinu. Pozivam naše vjerne čitatelje i darovatelje da u 2018. godini svatko od njih pronađe barem još jednog pretplatnika *Radosne vijesti*.

Piše mons. Tomo Vukšić

Razmišljanje uz Dekret Drugoga vatikanskog sabora o misijskoj djelatnosti Crkve – *Ad gentes*

Naviještanje evanđelja Isusa Krista i kultura dijaloga (11)

Zaključak

Završavajući ovo razmišljanje, predlažem kao svoj zaključak završni odlomak iz *Doktrinarne note o nekim aspektima evangelizacije*, koju je Kongregacija za nauk vjere objavila 2007. godine, i to zato što u tom odlomku još jednom nalazimo podsjećanje na teološki temelj evangelizacijskog poslanja Crkve i misionarskog djelovanja, koji je ujedno i kratak odgovor na suvremene teorije koje ga dovode u pitanje.

Doktrinarna nota (br. 3) uočava kako se danas, usprkos Kristovoj zapovijedi, događa rastuća konfuzija, koja za posljedicu ima da mnogi ne slušaju više Kristov nalog o propovijedanju evanđelja, niti ga primjenjuju. Često se smatra da je svako nastojanje da se druge uvjerava u vjerska pitanja ustvari ograničavanje slobode. Bilo bi zakonito samo izložiti vlastite ideje i pozivati osobe da djeluju pre-

ma vlastitoj savjesti, a da se ne promiče njihovo obraćenje Kristu i na katoličku vjeru. Kaže se da je dovoljno pomoći ljudima da budu više ljudi i više vjernici u svojoj religiji, da je dovoljno izgraditi zajednice sposobne da djeluju za pravdu, za slobodu, za mir, za solidarnost. Osim toga neki smatraju da ne bi trebalo naviještati Krista onomu tko ga ne poznaje, niti promicati pristajanje uz Crkvu, jer bi bilo moguće spasiti se također bez izričita poznavanja Krista i bez formalnog pritjelovljenja Crkvi.

Nakon što se potom pozabavila nekim antropološkim, ekleziološkim i ekumenskim posljedicama, u završnom odlomku *Doktrinarna nota* kaže: „Evangelizacijsko djelovanje Crkve nikada ne može nestati, jer nikada neće prestati prisutnost Gospodina Isusa u snazi Duha Svetoga, prema samom njegovu obećanju: ‘Ja sam s vama u sve dane, do svršetka svijeta.’ (Mt 28, 20) Današnji relati-

vizmi i pomirbenjaštva na religijskom području nisu vrijedan motiv da bi se iznevjerilo ovaj težak ali zadivljujući zadatak, koji pripada samoj naravi Crkve i ‘njejina je prvotna zadaća’. ‘*Caritas urget nos – Ljubav Kristova nas potiče*’ (2 Kor 5,1 4): to svjedoči život velikoga broja vjernika koji su, potaknuti Isusovom ljubavlju, poduzimali tijekom cijele povijesti inicijative i djela svih vrsta radi navješćivanja evanđelja, cijelomu svijetu i u svim slojevima društva, kao trajnu opomenu i poziv svakoj kršćanskoj generaciji da velikodušno izvršava zapovijed Kristovu. Stoga, kako podsjeća papa Benedikt XVI., ‘navještaj i svjedočenje evanđelja prva su služba koju kršćani mogu učiniti svakoj osobi i cijelom ljudskom rodu, kao što su pozvani da svima priopćavaju ljubav Boga, koji se je očitovao u punini u jedinom Otkupitelju svijeta’. Ljubav koja dolazi od Boga, sjedinjuje nas s njim i preoblikuje nas u jedno Mi,

propovijedanje imena Isusova i pozivanje osoba da budu njegovi učenici u Crkvi važna i sveta obveza koju Crkva ne može izbjegavati. Pomanjkanje toga učinilo bi evangelizaciju necjelovitom jer bi bez te središnje sastavnice drugi, iako izvorni oblici poslanja Crkve, izgubili svoju povezanost i životnost.

koje nadvisuje naše podjele i čini od nas jedno, dok na kraju Bog ne bude 'sve u svima'." (Br. 13.)

U skladu s tom porukom crkvenog učiteljstva, treba stalno ponavljati da su misionari, posvuda gdje djeluju, posuđeni glas Božje riječi i produljena ruka djelatne Božje ljubavi i milosrđa među ljudima. Oni ne samo propovijedaju evanđelje i zasadauju Crkvu Kristovu, već također vrše djela svjedočenja i služenja, karitasa, zdravstvene skrbi, odgoja i obrazovanja. Čine to, jednostavno, zato što su Kristovi glasnici, ali i zato što druge službe ili ne vrše ili nisu u stanju vršiti svoje obveze. Tako su misionari vrlo često u situaciji da se moraju brinuti za sveukupno duhovno i tjelesno zdravlje i napredovanje ljudi kojima ih je Providnost poslala. A da bi mogli što uspješnije djelovati, misionarima je potrebna duhovna podrška i materijalna pomoć cijele Crkve.

Istovremeno, radi boljeg razumijevanja međusobna odnosa obveze naviještanja evanđelja i međureligijskoga dijaloga, na kraju predlažem odlomak iz dokumenta *Dijalog i navještaj. Razmišljanja i upute o međureligijskom dijalogu i naviještanju evanđelja Isusa Krista*. Autori tog teksta, kardinali Francis Arinze i Jozef Tomko, u br. 75 kažu: „Evangelizacijsko poslanje Crkve

ponekad je bilo shvaćeno kao da se sastoji jednostavno od poziva svim ljudima da budu Isusovi učenici u Crkvi. Lagano se razvijala šira zamisao evangelizacije, u kojoj naviještanje Kristove tajne ipak ostaje uvijek u središtu. Dekret Drugoga vatikanskog sabora o misijskoj djelatnosti Crkve, kad govori o misijskom djelovanju, spominje solidarnost s čovječanstvom, dijalog i suradnju prije govora o svjedočenju i o naviještanju evanđelja (usp. AG 11 – 13). Sinoda biskupa iz 1974. god. i apostolska pobudnica *Evangelii nuntiandi* odmah su upotrijebile izraz evangelizacija u širokom smislu. U evangelizaciji je zauzeta cijela osoba evangelizatora, riječima, djelima, životnim svjedočenjem (usp. EN 21 – 22). Na isti način se njezin cilj širi na sve što je ljudsko, jer nastoji preoblikovati uljudbu i uljudbe snagom evanđelja (usp. EN 18 – 20). Međutim, papa Pavao VI. dobro je objasnio da 'će evangelizacija uvijek sadržavati – kao temelj, središte i ujedno vrhunac svoga dinamizma – jasno propovijedanje da je u Isusu Kristu, Božjem sinu koji je postao čovjek, umro i uskrsnuo, spasenje ponuđeno svakom čovjeku kao milosni dar i milosrđe samoga Boga' (EN 27).“

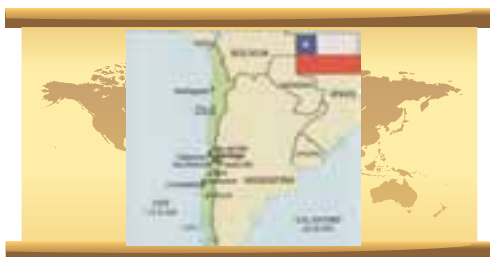
U nastavku (br. 76) isti dokument podsjeća: „Korisno je ipak još jednom naglasiti da je propovi-

jedanje imena Isusova i pozivanje osoba da budu njegovi učenici u Crkvi važna i sveta obveza koju Crkva ne može izbjegavati. Pomanjkanje toga učinilo bi evangelizaciju necjelovitom jer bi bez te središnje sastavnice drugi, iako izvorni oblici poslanja Crkve, izgubili svoju povezanost i životnost. Vidljivo je, dakle, da u stanjima u kojima je, zbog političkih ili drugih razloga, naviještanje stvarno nemoguće, Crkva ispunja svoje evangelizacijsko poslanje ne samo zahvaljujući svojoj prisutnosti i svom svjedočenju, nego i po djelovanju kao što je zauzetost za potpuni ljudski razvoj i za dijalog. S druge strane, u stanjima u kojima su osobe raspoložene slušati poruku evanđelja i mogu odgovoriti, Crkva je obvezatna poči susret njihovim očekivanjima.“

O samom odnosu navještaja i dijaloga kaže se (br. 77): „Međuvjerski dijalog i naviještanje, iako ne na istoj razini, oba su izvorne sastavnice evangelizacijskoga poslanja Crkve. Oba su zakoniti i neophodni. Priso su povezani ali ne zamjenjivi: pravi međuvjerski dijalog pretpostavlja s kršćaninove strane želju da Isusa Krista učini više poznatim, priznatim i ljubljenim, a naviještanje Isusa Krista mora se činiti u evandeoskom duhu dijaloga. Dva djelovanja ostaju različita ali, kao što dokazuje iskustvo, sama mjesna Crkva i sama osoba mogu biti različito zauzete u oba.“

Hodočašće učenica Škole "Mater Purissima" u Nacionalno zavjetno svetište Gospe Karmelske Maipu

organizira se godišnje hodočašće u to znamenito svetište. Sudjeluju sve učenice, od vrtića do maturantica, nastavnici i djelatnici, naše sestre redovnice i svećenici. Zanimljivo je uz njihove roditelje vidjeti bake i djedove i malu dječicu u kolicima ili u majčinom naručju koji radosno hodočaste, mole i pjevaju marijanske pjesme.

Ove godine hodočastilo se 21. listopada, a sudjelovalo je više od 1500 hodočasnika, pod geslom: "Obitelj 'Mater Purissima' s Marijom ide prema jedinstvu i miru". Procesija je svečano krenula ispred naše škole s kipom Gospe Karmelske, koji je bio lijepo okičen i postavljen na automobil, a potom su išle učenice po razredima, sa svojim razrednicima, uz molitvu i pjesme u čast Mariji.

U svetištu je slavljena svečana sv. misa, koju je predslavio naš župnik vlč. Luis Maria Avendano, a pjevao zbor učenica. Svećenik je u propovjedi istaknuo ljepotu obiteljskoga i zajedničkog života izgrađen na vjeri, ljubavi i milosrđu. Potaknuo je nazočne na vjerno sudjelovanje u misiji Crkve: promicanju jedinstva i mira. Za vrijeme prikaza darova roditelji su donijeli nekoliko košara s hranom za najsiromašnije obitelji učenica.

Bila je to svečana prigoda da zahvalimo Mariji što je u školi proteklih godina odgojeno i obrazovano više od 10 000 osoba u katoličkoj vjeri i da joj povjerimo sve naše učenice i

njihove obitelji, da usprkos brojnim suvremenim izazovima ostanu vjerni Isusu i opredjeljenju za život po evanđelju.

Preporučamo Gospi Karmelskoj našu odgojnu misiju, vjerne riječima naše utemeljiteljice bl. Marije Propetog Isusa Petković, koja nam kaže: "Molim vas kao vaša duhovna majka da nastojte buditi veliku ljubav i majčinsku brigu za odgoj djece. Neka vam u tome bude uzor Presveta Djevica Marija. Ljubite djecu kao što ih je ona ljubila i kao što svaka dobra i pobožna majka ljubi, moli i žrtvuje se za svoju djecu. Tim više mi koje nismo tjelesne nego duhovne majke i živimo u prisutnosti Božjoj, iz ljubavi prema Bogu, trebamo ljubiti djecu i žrtvovati se za njihovo vremenito dobro i vječno spašenje." (Caseros, 12. 12. 1944.).

Dragi čitatelji *Radosne vijesti* i ljubitelji misija, iz dalekog Čilea ukratko smo vam prikazale hodočašće naše škole u najpoznatije marijansko svetište u Čileu. Preporučamo se u vaše molitve, a ujedno zahvaljujemo na pomoći koju ste nam pružili u našim potrebama.

Redovnice kćeri milosrđa u Čileu:
s. M. Zlata Vrbić, s. M. Adelina Franov, s. M. Fides Babić

ČILE
– kćeri milosrđa

Marijanska pobožnost čileanskog naroda potječe od davnih vremena, iz razdoblja kad je Čile bio pod španjolskom vlašću. Na mjestu gdje je završena bitka za oslobođenje od Španjolaca (1810. god.), u znak zahvale za pobjedu, učinjen je zavjet da se podigne nacionalno svetište u čast Gospi Karmelskoj. Zavjet je ispunjen i to omiljeno Gospino svetište svakodnevno posjećuju brojni vjernici, koji se utječu zagovoru svoje Nebeske Majke Marije.

Marijanskom pobožnošću prožete su učenice, nastavnici i ostali djelatnici naše Škole "Mater Purissima", koja je udaljena samo nekoliko kilometara od svetišta.

Od samog početka djelovanja naše škole, pa do danas (55 godina)

Da se riječ Božja širi

BOLIVIJA
– fra Ivica Vrbić, OFM Cap.

U prigodi Misijske nedjelje, 22. listopada 2017., vjernici misije Minero, Santa Cruz de la Sierra, Bolivija, i naša kapucinska zajednica euharistijskim slavljem zahvalili su Bogu za sve vjernike koji podupiru misije i misionare, za sve dobročinitelje Akcije „MIVA“ u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini, za dar našega novoga misijskog vozila te za djelatnike Papinskih misijskih djela u RH i u BiH, koji su realizirali nabavu našega novog vozila.

Nakon misnog slavlja vozilo je, uz prigodan kulturni program, svečano blagoslovio provincijski ministar peruanske kapucinske provincije fra Gonzalo Cateriano.

Prema ovdašnjim običajima, vozilo je tijekom blagoslova bilo okićeno tradicionalnim rukotvorinama te, što je tipično za Boliviju, ukrasima u raznim bojama. Misijsko vozilo obilježili smo i prigodnim naljepnicama. Mladi iz Župe izveli su i dva prigodna plesa.

U župi Minero djelujem zajedno s još dva svećenika i jednim časnim bratom. U Župi živi oko 50 000 ljudi, a pastoralno skrbimo za 25 filijala, od kojih je najbliža udaljena 8 km, a najudaljenija oko 80 km. Gotovo do svih filijala dolazi se po makadamskim cestama ili zemljanim putovima, koji su nakon kiše prvih nekoliko dana neprohodni, a kasnije jedva prohodni. Do osam filijala dolazimo tako da pri niskom vodostaju vozilom prijedemo rijeku, dok pri višem vodostaju moramo ići preko mosta puno daljim, obilaznim putem. Nas četvorica misionara za pastoralni rad imali smo dosada na raspolaganju dva prijevozna sredstva: kamionet i stari džip. Raznovrsnost obveza u našoj župi primoravala nas je da koristimo oba vozila, premda je džip tehnički neispravan i nesiguran, a kamionet neprikladan za surovost terena. Više puta, vraćajući se po noći u džipu s filijala, pomislio bih u sebi da se više isplati život jedne osobe nego nastavak korištenja neispravna vozila, jer je stanje u prometu vrlo loše zbog prometovanja neispravnih i neosvijetljenih vozila te loših cesta.

Na neprohodnim putovima

Jedan događaj koji se zbio na Cvjetnicu ove godine jasno govori kolika je bila potreba novoga terenskog vozila za našu misiju. Premda je prethodnih dana kišilo, uspio sam taj dan obići četiri filijale i slaviti sv. mise muke Gospodnje. Bližila se večer i počelo je kišiti, a ja sam bio na putu prema petoj filijali, gdje sam trebao prenoćiti. Vozač bolničkog vozila s kojim sam se mimošao rekao mi je da je on s puno jačim vozilom jedva prošao, tako da za mene nema nikakve šanse da se probijem dalje. Ja sam znao da moram nastaviti, jer sutradan bi put postao potpuno neprohodan i bio bi upitan nastavak velikotjednih slavlja. Pred jamom koja je presjekla cijeli put mogao sam se samo okrenuti, ali ne i priznati poraz. Gospodin mi je, vjerojatno zbog moje upornosti, poslao niotkuda jednog čovjeka koji mi je pokazao kuda bih mogao zaobilazno proći. Prešavši i tu preprjeku, vratio sam se iz polja na blatnjavi put, na kojem sam se klizao kao na ledu. Sljedeća preprjeka preda mnom bila je duža blatna kaljuža, gdje sam morao bosim nogama ispitati dubinu blata da bih znao kuda proći vozilom. Iako je u početku išlo dobro, ubrzo me blato zaniјelo i našao sam se u dubokim blatnim kolotrazima, iz kojih se nisam mogao izvući. Selo je još bilo daleko, padala je kiša i noć se već bila spustila. Bio sam i bez mobilnog signala i bez prednjeg vitla sa sajlom za izvlačenje. U toj situaciji sam živom vjerom rekao Isusu da gura kamionet, jer inače ćemo usred ničega provesti noć i on i ja. I pogurao je. Više puta sam zazivao Gospodina da me izvlači iz blata, kako god on to znao i umio, a kao odgovor negdje u podsvijesti čuo bih Isusa kako i meni odgovara kao što je odgovorio napasniku u pustinju: „Ne iskušavaj Gospodina, Boga

svojega!“ S novim terencem više nećemo morati Isusa iskušavati da gura naše vozilo. Euharistijska slavlja moći ćemo organizirati i ondje gdje je to u kišnom dijelu godine bilo nemoguće. Samo jedan od mnogih primjera može biti Filijala San Marcos, u koju se u vrijeme kišne sezone nismo uspjeli probiti više od dva mjeseca.

Misijsko poslanje iz Matejeva evanđelja: „Bolesne liječite, mrtve uskrisujte, gubave čistite, zloduhe izgonite! Besplatno primiste, besplatno dajte!“ (Mt 10, 8) neminovno se veže i uz naša prijevozna sredstva. Posjesti u vozilo bolesnike koje nađemo obilazeći filijale i odvesti ih u bolnicu (jer ako nemaju novca, državna ambulanta ih neće voziti), obići s liječnicima volonterima najudaljenije bolesnike, donijeti živežne namjernice potrebitima, probiti se i do najzabačenijih i slaviti svete sakramente; zapravo, biti spreman u svako doba dana i noći pomoći potrebitima, a da pritom ne ugrozimo ni vlastite živote, ni živote onih koji su s nama, od danas nam je moguće.

Novo vozilo za našu misiju nabavljeno je skupljanjem sredstava u Akciji „MIVA“. Iskrenu i veliku zahvalu upućujemo svim dobročiniteljima, svakomu tko je izdvojio i najmanji iznos za taj projekt. Hvala Papinskim misijskim djelima u RH i BiH, župnicima i animatorima Akcije „MIVA“, svim vjernicima koji su odvojili od sebe dar za misije... Na poseban način želim reći hvala onima koji nemaju svoje vlastito vozilo, a darovali su svoje priloge za misijsko vozilo koje će poslužiti da se riječ Božja širi.

Neka vam Gospodin bude nagrada u svemu, a naša svakodnevna molitva pratit će sve vas, naše drage dobročinitelje i prijatelje misija.

Blagoslov Odgojno- obrazovnog centra

Poštovani prijatelji misija! Nakon povratka iz drage domovine odmah smo se uhvatili posla punom parom. Počele su pripreme za blagoslov Odgojno-obrazovnog centra „St. Louise“. Dočekali smo vrhovnu poglavaricu s. Miroslavu Bradica, u čijoj je pratnji bila s. Veronika, koja će nam se pridružiti ako Bog da. S njima je doputovao i naš dragi prijatelj i dobrotvor fra Smiljan Berišić, koji je zaslužan da Centar ugleda svjetlo dana, kao i naš dragi volonter Ivica Vukman zvan Brajo. Žao nam je da su neki bili spriječeni doći.

SALOMONSKI OTOCI

– s. Marta Nikolić

Damir Kušen, naš veleposlanik u Australiji, našao je malo vremena da bude naš dragi gost. Njegova prisutnost uzveličala je naše slavlje. Usput je iskoristio vrijeme i posjetio svoje kolege na Salomonskim Oticima. Svi smo se radovali. Malo nas je ometala kiša, ali smo izdržali. Naš nadbiskup Chris Cordone doputovao je iz Honiare. Susreo se sa s. Miroslavom, a imali su i službene razgovore. Bogu hvala, bilo je dosta prostora i soba za smještaj gostiju. Sve smo nastojali unaprijed pripremiti, a vrijedne naše domorotkinje, kao vrijedne Marte, nastojale su da svim gostima ugone i budu na usluzi.

Nedjeljno kišno jutro nije omele dolazak vjernika na euharistijsko slavlje, koje je započelo u devet sati. Svečano pjevanje predvodili su katehisti. Jedno čitanje bilo je na hrvatskome. Fra Smiljan je prevodio homiliju oca nadbiskupa, koji je istaknuo lik i djelovanje sv. Vinka i njegove sljedbenice sv. Luize. Daj, Bože, da tako bude.

Kućna predstojnica s. Slavka Bogdan zaželjela je dobrodošlicu svima i zahvalila svima koji su sudjelovali u projektu. Zatim su govorili administrator, župnik, veleposlanik, nadbiskup, s. Miroslava.

Nakon govora uputili smo se prema Centru, gdje je obavljen blagoslov, a napose smo se veselili kapeli, koja je tako skladno izgrađena, po zamisli domaćeg svećenika Petera Kevina.

Nakon blagoslova svi su pozvani na zajedničku gozbu. Bogu hvala

što ima dobrih ljudi. Kuhalo se u nekoliko kuhinja. Muškarci su zaklali deset svinja. Ovdje kažu: kad svinja cvili, ide se onamo jer treba sve pojesti da se ne pokvari, jer je vruće, a nema hladnjaka. Zato nam je pomogao dragi Bog – s kišom je zahladilo. Cijelu noć se kuhalo i radilo da sve bude na vrijeme pripremljeno i jer svi žele prisustvovati slavlju.

Gosti su nakon osvježanja pićem zauzeli mjesta u blagovaonici, a ostali vjernici bili su oko kuća. Glavno je imati tanjur, a nije važno gdje se sjedi. Bilo ih je više od 300. Bogu hvala, za sve je bilo dosta hrane.

Nakon objedovanja počelo je narodno slavlje uz plesove. Sudjelovala su djeca iz vrtića, učenici iz osnovne i srednje škole, odrasli. Svi su bili odlični, a ni kiša ih nije omele u plesu. Djeca su za svoj trud dobila lizalice. Bilo je lijepo i nezaboravno. S. Miroslava je dobrotvorima i radnicima podijelila zahvale i poklone.

S. Miroslava je s pratnjom ostala cijeli tjedan. Razgovarala je sa svakom sestrom i kandidaticama, koje je službeno uvela u kandidaturu. S njima će raditi s. Slavka. U toj službi želimo joj strpljenja i majčinske ljubavi. Neka Vinkova ljubav osvaja svijet!

Sve što je lijepo, brzo prođe, tako i ti dani zajedničkog druženja. Osvanuo je sunčan dan te smo odlučili poći s barkom u grad i ispratiti naše drage goste. U zračnu luku spustio se helikopter, kojim su naše drage sestre i prijatelji odletjeli u Honiaru, odakle su poletjeli prema Sidneyju, gdje će ponovno susreti drage prijatelje i dobročinitelje te se vratiti u Lijepu Našu. Veliko hvala svima koji su sudjelovali u ovom projektu. Ovih dana imamo seminar za učitelje i nastavnike. Neka ih Duh Sveti nadahne i ispuni svojim darovima te svoje znanje prenesu na druge.

Pozdrav svima po valovima Pacifika! U molitvi ostanimo povezani...

RUANDA

– don Danko Litrić

Jubilej svećeništva u Ruandi

U mojih trideset i šest godina u misijama evo me drugi put na stadionu u glavnom gradu Kigaliju. To je lijep i dosta velik stadion za jednu malu zemlju – može primiti oko pedeset tisuća ljudi. Ime mu je „Amahoro“, što znači mir.

Prvi put sam bio na tom stadionu kad nas je došao posjetiti papa Ivan Pavao II., sada sv. Ivan Pavao. Bilo je to još u mirnoj Ruandi 1990. godine. Susret mladih s Papom održao se na tom stadionu, koji je bio u mojoj bivšoj župi Kicukiro. Kao župniku župe u kojoj se događao taj velik i lijep susret Pape s mladima, koji su došli iz svih mjesta i župa Ruande, bila mi je velika radost i čast dočekati dragoga i velikog Papu.

Drugi put sam došao na stadion dvadeset i sedam godina kasnije. I opet ne na neki športski spektakl, nego na manifestaciju Katoličke crkve u Ruandi. Ove godine naime slavi se jubilej svećeništva u Ruandi – sto godina otkako su prvi domaći sinovi Ruande postali svećenici Katoličke crkve 1917. godine. Sto godina

svećeništva nije malo. Posebno kad se zna povijest jedne zemlje.

Radi se o Ruandi, u koju su došli prvi misionari tek 1900. god. To je sada točno 117 godina od početka njihova misionarenja, a već se slavi jubilej sto godina što su prvi domorodci Ruandani postali svećenici.

Prvi domaći svećenici ostali vjerni do kraja života

Treba imati u vidu da prije dolaska misionara u Ruandi nije bilo nikakvih škola. Misionari su započeli sa školama. Oni su bili ti koji su „uhvatili“ govor ljudi te sastavili rječnik i gramatiku. A i prije nego su to mogli urediti, uz misionarsku kućicu, pod stablima, počeli su skupljati djecu i ljude da im navještaju radosnu vijest. Riječi i govor trebalo je popratiti i slikama, a onda i slovima. Kako su to činili, ne zna se točno. Trebalo bi ispitati i istražiti. Svakako bi to bilo zanimljivo.

Činjenica je da su misionari uspjeli naći pametne i dobre dečke te ih uputiti u sjemenište. Budući da još nije bilo moguće imati sjemenište u Ruandi, mons. Joseph Hirth, bijeli otac odgovoran za misije u Ruandi, poslao je petnaest tek krštenih dječaka u sjemenište u Tanzaniju. To je bilo već 1904. godine. Od njih petnaest dva su završili školovanje 1917. godine i postali prvi svećenici Ruandani. Dvije godine kasnije zaređen je i treći, a sva tri su ostali vjerni do kraja života i puno dobra učinili za Crkvu i Ruandski narod.

Od 1917. godine do danas bilo je oko 1500 ređenja. Samo ove, jubilarne godine imamo 63 mladomisnika. U ovih sto godina bilo je vrlo mnogo veoma znamenitih svećenika, koji su učinili puno dobra za Ruandu. Uz evangeliziranje, učinili su puno na

polju zdravstva, za društveni i kulturni razvoj zemlje. Među njima ima puno znanstvenika, pisaca, pjesnika, umjetnika, a u svemu tome pomogli su mnogima da to postanu i nastave. U vrijeme genocida neki su žrtvovali život da spase druge.

Među petsto domaćih svećenika ni deset misionara

Priprema na Jubilej svećeništva na nacionalnoj razini trajala je dvije godine. Za to vrijeme na svim misama u svim crkvama molila se posebna molitva za svećenike, da bi bilo puno dobrih svećenika, koji ljube Isusa i čine da ga drugi uzljube. Svećenici su imali posebne duhovne vježbe, seminare, susrete i hodočašća. Svaka biskupija je organizirala posebno za svoje svećenike proslavu s narodom.

Slavljenje jubileja u našoj Nadbiskupiji Kigali održano je na stadionu „Amahoro“ 23. rujna ove godine, uz proslavu 75. rođendana našeg nadbiskupa Thaddéa Ntihinyurwe. To je bila prava proslava Katoličke crkve u glavnom gradu. Od rana jutra slijevale su se rijeke ljudi prema stadionu. Mnogi su došli u autobusima ili autima – danas je i Ruanda motorizirana. Stadion je bio prepun vjernika, koji su došli iz svih župa Nadbiskupije. Oči svih bile su uprte u starog nadbiskupa, okružena mnoštvom svećenika – bilo ih je više od pet stotina. Zanimljivo je bilo vidjeti toliko crnih domaćih svećenika, starih i mladih, a među njima ni deset bijelih misionara. To je dobar znak – misionari su učinili svoje! Uživao sam što je toliko ljudi došlo iz grada, ali mnogi iz daleka i pješice. Svi oko svojeg svećenika i pastira. Bilo je mnogo djece i mladih odjevenih u posebna crkvena odijela, mnogi u narod-

nim nošnjama. Na sportskoj stazi sve je bilo puno plesača, bubnjara. Bila je i limena glazba.

Na natkrivenoj tribini bio je nadbiskup, okružen svim biskupima Ruande. Bili su uz njega i gosti iz susjednih zemalja – Ugande, Konga i Tanzanije. Svećenici s jedne strane oltara na tribinama, s druge strane mnoge časne sestre, a između njih u sredini – predstavnici drugih vjerskih zajednica i vlasti. Za vrijeme sv. mise mijenjali su se razni pjevački zborovi iz mnogih župa.

Na kraju sv. mise redali su se govori. Među njima posebno su me se dojmili govori gradonačelnika i jedne ministrice, koja je predstavljala vladu. Oni su istaknuli važnost svećenika u povijesti i sadašnjosti – misionara, a sada i domaćih sinova.

Završna proslava Jubileja bila je u središtu Ruande, u prvoj biskupiji – Kabgayi, na igralištu bogoslovije, 7. listopada 2017. Na toj proslavi bio je i predsjednik države Paul Kagame. Zbog obveza nisam mogao prisustvovati toj proslavi – ali kolega koji je bio na proslavi govorio je o tisuću svećenika na slavlju, puno sjemeništara i bogoslova. Posebno je vrijedno istaći da je i sam predsjednik u svojem govoru vrlo pohvalno govorio o djelovanju i koristi svećenika za zemlju i Ruandski narod.

Ovom prigodom želio bih zahvaliti svim prijateljima misija u našoj domovini, župama, redovničkim zajednicama ili pojedincima koji su uzeli na brigu jednog bogoslova koji je postao svećenik, bilo salezijanac, bilo biskupijski svećenik. Vi imate veliki udio u svemu dobrom što svećenici čine za ovaj narod, kao vođe kroz ovu katkad veoma kompliciranu pustinju života prema Bogu!

UGANDA
– s. Vedrana Ljubić

mišlja se hoće li kum uopće poslati novac. Ako kum pošalje 100 eura, kumče i roditelji neće vjerovati da je poslano samo 100 eura za cijelu godinu. Na kraju biti posrednik između kuma i djeteta nije baš jednostavan posao. Iz svojega devetnaestogodišnjeg iskustva mogu reći da imam dobra i loša

iskustva s kumovima. Divno je kad se može objasniti kumu/kumi kako stvari stoje u određenoj zemlji i oni to razumiju, pa suradnja ide svojim tijekom. Ima onih koji ponude pomoć, jednom pošalju 100 eura i na tome ostane. Ako je to „dosta“ za jednu godinu, što činiti za druge godine koje su pred djetetom? Ima i onih tzv. kumova koji traže sliku. Nakon fotografiranja kumu se pošalje slika, dijete čeka na pomoć, a kum se nikada ne odazove.

Zahvalna sam svima koji su mi dosada pomagali školovati djecu, jer mi kćeri Božje ljubavi školovale smo svećenike te časne sestre za aktivne i kontemplativne redove. Školovale smo djecu i mlade za liječnike, medicinske sestre, učitelje, nastavnike te za zanatska zanimanja. Školovana djeca rade, napreduju u društvu i oni su budućnost nacije.

Mi nismo prestale sa školovanjem djece. I sada, dok pišem ove retke, školujemo više od stotinu djece. Djeca koja nisu u stanju završiti srednju školu imaju mogućnost pohađati tečajeve za automehaničare, varioce, vodoinstalater, stolare. Mi redovnice u Kampali osposobljujemo djevojke za domaćinske poslove, poučavamo ih higijeni, kuharstvu, ručnim radovima i sl. To radimo pet godina i vidimo plodove našeg rada. Sretne smo da djevojke rade u svojim obiteljima ili su same počele, kako se ovdje kaže, *business*, to jest pripremaju hranu koju na ulici mogu prodati.

Što god mi misionari radimo, premda nije uvijek lako, sve činimo da se Bog proslavi. To nas drži i daje nam snagu. Tako smo evo započeli dvadesetu godinu služenja onima koji nas trebaju. Svima onima koji nas duhovno i materijalno pomažu puno hvala, a naš nadbiskup Cyprian Kizito rekao bi *Hvala* s velikim početnim slovom!

Školovanje djece u Africi

Netko je rekao: „Umjesto ulovljenu ribu – dajte im mrežu i neka love sami za sebe.“ Tako ja vidim pomoć za školovanje djece u Africi. Svaka druga pomoć je prolazna. Odjeća, hrana i drugo što se može dati je prolazno, a obrazovanje djece velika je pomoć, koja ostaje trajno za budućnost.

Mi redovnice kćeri Božje ljubavi, iz ljubavi prema Gospodinu, radosnim služenjem bližnjima školujemo djecu, da bi nakon završene škole, mogla pomoći sebi, Crkvi i društvu. Ako znaju za bolje, jasno je da će raditi da imaju bolje uvjete života.

U nekim afričkim zemljama, kao u Ugandi, školovanje je u osnovnoj i srednjoj školi „besplatno“. To „besplatno“ uvjetno je rečeno. Na kraju, kad se pošalje dijete u školu, koja „se ne plaća“, ipak treba uplatiti jednu svotu, jer uvijek ima razloga da učenici pridonose za potrebe škole: dogradnja razreda, kupnja prijevoznog sredstva i sl. Mnoga djeca se ne školuju jer njihove obitelji ne mogu

platiti spomenute potrebe. Kod nas u Ugandi u državnim školama nema ponavljanja razreda. Govorim iz svojeg iskustva. Upisivala sam djecu u državne škole. Dijete bi završilo osnovnu školu, a ne bi znalo pisati. Zato sam odlučila da „svoju“ djecu koju školujem pošaljem u privatne škole, a zbog udaljenosti i sigurnosti djeca su u internatima. Škole su skupe, ali na kraju krajeva postiže se plod: djeca su školovana i ta će djeca imati budućnost. Za dijete koje se školuje u državnoj školi „dosta“ je 100 eura za jednu godinu, ali to nije dovoljno za pohađanje privatne škole. To pod navodnicima „dosta“ također je uvjetno rečeno. Dosta je za bilježnice, olovke i školsku uniformu, ali, ako je dijete cijeli dan u školi, ono mora jesti u školi, pa treba platiti hranu, a onda 100 eura nije dosta niti za jedno tromjesečje. Također je razlika od škole do škole kad je u pitanju školarina. Bolja škola je skuplja.

Naše zalaganje da se djeci pomogne zasigurno će imati velik utjecaj i na njihovu duhovnu izgradnju. Mi ne dijelimo novac samo tako. Uvijek uz pruženu pomoć podsjećamo djecu na Božju dobrotu koja se očituje po dobrim ljudima, koji se odriču da bi pomogli misionarima, a koji pomažu školovanje djece i mladih. Potičemo učenike da mole za dobročinitelje, da zahvaljuju Bogu za pomoć i da misle na druge koji trebaju njihovu pomoć.

Sljedeće retke želim napisati iz svojeg iskustva, samo da se zna kako to na terenu izgleda. Molim da me se shvati kao dobronamjernu, nikako kao kritičarku ili sl. Ako kum/a želi pomoći djetetu, onda se od misionara traži fotografija djeteta. Ako se dijete danas fotografira, već sutra će (neka djeca) doći s roditeljima i tražiti pomoć. Ne čeka se da kum pošalje novac i ne raz-

**S. CELESTINA GAVRIĆ
MISIONARKA NA ISLANDU**

Nedostaju nam liturgijske knjige

Sestra Celestina Gavrić karmelićanki je Božanskog Srca Isusova. Nakon 15 godina provedenih u misijama u Brazilu, 2000. godine odlazi na Island, gdje djeluje i danas.

? Što vas je ponukalo da postanete časna sestra?

! Rođena sam u Kovačičima, u selu kraj Novog Travnika, u BiH, kao najstarija od šestoro djece. U školi smo imali ateistički odgoj te sam se njime povodila sve do sedmog razreda. Tad se dogodilo čudo: odjednom je za mene Isus postao prisutan te je život s Isusom i za Isusa postao jedini način da živim. Budući da nismo bili povezani ni sa kakvom redovničkom zajednicom, zamolila sam svojeg župnika da me negdje preporuči. On je tada odjurio u Travnik, k tadašnjemu kapelanu vlč. Mati Zovkiću, koji je bio u kontaktu s Družbom sestara karmelićanaka Božanskog Srca Isusova te me telefonski preporučio sestrama u Zagrebu. Svojem sam se župniku javila u nedjelju, a on je već u ponedjeljak popodne dopješačio do moje kuće i rekao mi da sam primljena i da sljedeći ponedjeljak idem u Zagreb. Bila sam oduševljena i zahvalna Bogu.

? Kako to da ste se odlučili za misije?

! Kad sam bila mlada, misijska se animacija širila posredstvom tiska. Primali smo *Radosnu vijest* i ona se čitala s velikim oduševljenjem. Tad je o. Ante Gabrić počeo dolaziti u Hrvatsku, a i sveta je Majka Terezija također dolazila. Mi smo sve njih susretali; kao srednjoškolka išla sam na dogovorene susrete, a dolazili su nam i u školu i u samostan. Kad sam bila postulantica, postojala je mogućnost da se učlanimo u Papinska misijska djela, s obvezom da ćemo moliti i žrtvovati se za misije. S. Vendelina je bila moja učiteljica u postulatatu, koja nas je na sve to poticala. Tad se nije išlo u misije, tako da sam se okrenula sv. Maloj Tereziji, koja isto tako nikada nije nikamo otišla, ali je bila gorljiva zagovarateljica misija. Međutim primijetili smo da u Družbi u Hrvatskoj i u Kanadi postoje sestre koje bi rado išle u misije te zaključili da bi se Družba

trebala okrenuti konkretnomu misijskom djelovanju. Naš je san bila Afrika, jer smo samo nju doživljavali kao misijsko područje, no dodijelili su nam Brazil. Rado sam ga prihvatila i otputovala 1985. godine, s još tri sestre, a nakon četiri godine nam se pridružila još jedna sestra. Ondje sam provela 15 godina, djelujući kao dio hrvatske provincije, sve dok se 2000. godine nije osnovala posebna brazilska provincija.

? Kako je izgledala vaša misija u Brazilu?

! Naselje u koje smo došle bilo je veoma siromašno. Ulicom je tekla kanalizacija, u kojoj su se djeca igrala, te je to dovodilo do širenja raznih bolesti. Dvije su sestre imale medicinsko obrazovanje, pa su liječile, davale savjete o higijeni i dr. Uključile smo se i u pastoralno djelovanje, posebno u filijalnim kapelama. Župnik je bio starije dobi te je bio vrlo pobožan i dopuštao nam je da pomažemo u različitim aktiv-

nostima. Povezale smo se i s laicima. Prva sam progovorila portugalski, pa me naša poglavarica s. Vendelina uvijek slala na susrete s mladim katehistima, da vidim kako pastoralno rade. Zatim me je slala na susrete za bračne parove, pa smo i s njima počeli raditi. Ubrzo se pojavila potreba za novim sakralnim prostorom osim kapele, jer katehisti zbog vremenskih uvjeta nisu više mogli održavati kateheze u otvorenim barakama. Tog sam trenutka to shvatila kao naredenje te sam se počela boriti i davati sve od sebe da se izgradi nova crkva. Nevjerojatno je, ali danas ondje stoji župna crkva sv. Franje.

Odlazak na Island

? **Zašto ste iz Brazila otišli na Island i kako ondje djelujete?**

! Iz hrvatske se provincije u prosincu 2000. godine izdvojila brazilska provincija, koja je počela samostalno funkcionirati. Naša sestra Edita, koja je bila u vrhovnom savjetu, rekla mi je da ide na Island te me je pitala bih li i ja htjela ići. Pristala sam, no najprije sam morala ići u Ameriku učiti engleski, jer se on na Islandu puno govori, a i dobrodošao bi mi dok ne naučim islandski. Dana 23. svibnja iduće godine već sam bila na Islandu. Naš bivši župnik, današnji biskup, uvijek je govorio da je Island zemlja prvog navještaja. Premda je kršćanska zemlja, Island je duhovno ispražnjen, tako da se cijela duhovnost mora graditi ispočetka. Kad sam 2001. godine došla na Island, u školama se predavao kršćanski nauk, odnosno protestantski vjeronauk; Island je i službeno protestantska zemlja. Kad sam došla na Island, bilo je 2 % katolika, a sada sačinjavamo gotovo 4 % ukupnog stanovništva. Tomu više pridonosi dolazak stranaca katolika nego krštenje domaćeg stanovništva. Također, kad sam tek došla, bile su i dvije župe manje nego sada. Moja je župa bila rastegnuta više od tisuću kilometara te sam prvih devet godina morala toliko putovati. Postojalo je i područje koje je bilo još udaljenije, a nije pripadalo nijednoj župi, pa se vrlo rijetko moglo doći k njima. Pokušavali smo doći do svega tog naroda; putovali bismo po 500-600 km da bismo dospjeli do tih udalje-

nih mjesta. Odsjeli bismo u jednom mjestu, pa cijeli tjedan putovali u okolna tri-četiri mjesta. Puno se toga promijenilo. Jedna od novih župa nastala je odjeljenjem od naše, što već čini prostorno manje jedinice, a na ono udaljeno područje, koje nije pripadalo nijednoj župi, ne trebamo više ići, jer su onamo došle sestre argentinske provincije. Naša župa danas obuhvaća oko 600 km, a broji oko 600 registriranih vjernika. Sve je pustolovina: od naših putovanja do novih tehnologija koje nam omogućavaju držati vjeronauk putem Skypea. Četvero je djece međusobno udaljeno 500 km, a mi svi zajedno sjedimo, svatko na svojem mjestu i zajedno imamo vjeronauk. To je naša najveća skupina koja se priprema za krizmu, a jednako održavamo i pripreme za prvu pričest.

Treba nam časoslov i služitelji

? **Kako je s duhovnim zvanjima na Islandu i razmišljate li o povratku u domovinu?**

! Trenutno su sa mnom u zajednici tri sestre karmelićanke BSI Brazilke, koje su sa mnom pošle kad sam išla iz Brazila. Domaćih časnih sestara, nažalost, nema. Dvojica su živih domaćih svećenika, no samo jedan djeluje na Islandu i već je pred mirovinom, a drugi djeluje u Engleskoj. Tako da smo svi misionari – od biskupa pa nadalje. O povratku uopće ne razmišljam. Ja sam redovnica i ako mi se kaže da se vratim, vratit ću se bez pogovora. No, budući da je islandska Crkva tako siromašna zvanjima, onamo uglavnom dolazimo i odlazimo, a malo nas ondje umire. Stoga bih voljela ondje živjeti, umrijeti i biti pokopana – s narodom koji nema svojih služitelja.

? **Kakva je situacija s liturgijskim knjigama na islandskome?**

! Kad sam došla na Island, nije bilo časoslova. Tek je jedan svećenik imao dio psalterija na kompjutoru, no nisam htjela biti u stranoj zemlji i moliti na nekome drugom jeziku. Uspjela sam doći do tog psalterija i dobiti dozvolu od biskupa i vrhovne poglavarice da se časoslov prevede s engleskoga. Tako da sada imamo sav tekst liturgije časoslova na islandskome, ali nemamo moguć-

nost da se to pregleda i pripremi za izdavanje, a kamoli izda. No dobile smo dozvolu nositi fotokopirane knjige, koje su, nažalost, puno teže od običnih. U mojoj se zajednici moli samo na islandskome i sv. misa se drži samo na islandskome. Crkva je na Islandu i materijalno veoma siromašna, pa se do prije tri-četiri godine nije uspjelo prevesti ni najnoviji *Misal Katoličke crkve* na islandski. Nema mo ni svoj lekcionar, pa se služimo luteranskim izdanjem. Jedan je poljski svećenik bio iznenađen što nije vodio misu iz knjige, nego iz spiralno uvezenih papira i listića. I nama je bilo naporno spremati listić po listić za svaku misu, tako da smo uvezli lekcionar za cijelu liturgijsku godinu.

? **Imate li poruku za naše čitatelje?**

! Molite za Crkvu Kristovu, molite za svoje najbliže, da se svi obnovimo vjeri, približimo Isusu i da budemo uistinu životno svjesni da se isplati centrirati svoj život oko njega. I molite za misije! Molite za domaća zvanja u svim mjesnim crkvama.

Razgovarala Ines Sosa Meštrović

Blago u glinenim posudama

Da starije osobe, podržane od obitelji i kršćanskih zajednica, mogu iskoristiti svoju mudrost i iskustvo za širenje vjere i oblikovanje novih naraštaja.

Piše: don Ivan Štironja

Sv. Pavao u *Poslanici Korinćanima*, govoreći, među ostalim, o apostolskim tegobama i nadama, kaže: „To pak blago imamo u glinenim posudama da izvanredna ona snaga bude očito Božja, a ne od nas.“ (2 Kor 4, 7) Te će Pavlove riječi neki tumači razumjeti kao govor o apostolovoj osobnoj krhkosti, povezujući ih s onima o „trnu u tijelu“ (2 Kor 12, 7). Drugi će ih povezivati s izvješćem o stvaranju u *Postanku*, gdje čitamo da je čovjekovo tijelo Bog stvorio od zemaljskoga praha, dok mu je „kroz nosnice“ udahnuo besmrtnu dušu (Post 2, 7), koja ostavlja tijelo u trenutku preminuća i povratka Stvoritelju.

Čovjek je uistinu poput glinene posude. Posebno kršćani, koji čitaju i razmišljaju nad tekstem iz *Knjige postanka*, to dublje i vjernički doživljavaju. Čovjekova životna snaga i vrijednost dolazi od Boga po Duhu Svetome, koji nas krijepi, pere i jača snagom smrti i uskrsnuća Isusa Krista. Stoga je naše najveće bogatstvo upravo Bog, Stvoritelj.

I koliko god čovjek bio krhak i lomljiv, on u sebi nosi blago, posebnu

snagu svojeg Stvoritelja, koju tijekom života, u suradnji s Duhom Svetim, sve više otkriva i snaži. Tako, što je stariji, to može biti svjesniji i mudriji, a onda i korisniji ukoliko svoju snagu traži u Bogu.

Poštovanje prema roditeljima nije samo Božja zapovijed, nego i svakodnevni ispit savjesti. Brojni potomci na tome polažu i ispit zrelosti. Moderno društvo, koje sve više i više poznaje samo matematičke radnje zbrajanja i množenja, a dijeljenje i oduzimanje smatra čistim gubitkom, sve više starije osobe smatra nepotrebnim viškom, koji treba eutanazirati, u prijevodu: pogubiti. Čast onima koji humanost prema starijima, ipak, smatraju moralnošću i etičnošću, pravilom ponašanja.

Divno je susresti djecu kojima nije teško bilo što učiniti za svoje stare i bolesne roditelje. Postoje primjeri gdje djeca napuštaju svoj posao da bi dodvorila svoje očeve i majke. Zaviduju i primjeri odgojnih ustanova gdje nastavnici vode djecu u posjete staračkim domovima da bi njihove stanovnike razveselili, zapjevali im i

barem na trenutak uljepšali staračke dane.

Pozvani smo stvarati društvo u kojem neće biti neželjenih i beskorisnih. Stariji imaju što dati mladima. Pa i kada ne mogu raditi i zarađivati, oni stvaraju, daju i ostaju korisni. Ako ništa drugo, njihova prisutnost oplemenjuje društvo i daje mu tu vrlo važnu društvenu dimenziju.

Upravo oni najstariji i najneomčniji ponajviše mogu dati iz riznice svojega dugogodišnjeg iskustva i mudrosti, koja se stječe nizanem godina i dobivanjem sijedih vlasi. Mudro je družiti se s njima, slušati ih i čuti, ne dopustiti da s njima u grob ode beskrajno životno iskustvo, znanje, neispricane priče, neprocjenjivo blago u glinenim posudama.

Živjeli nam djedovi i bake, starci i starice! Bog ih poživio i dobro zdravlje udijelio, da bi se njihovim životnim iskustvom, mudrošću, molitvama i žrtvama oblikovalo bolje i plemenitije društvo i bolje vrijeme, koje se, zasigurno, ne će dogoditi bez boljih i plemenitijih ljudi. Molimo za njih i s njima na te važne nakane Crkve i naroda!

ĐAKOVO

Misijska izložba

Prigodom 89. svjetskoga misijskog dana, u subotu 21. listopada 2017. u Misijskom centru Župe Svih svetih Đakovo otvorena je misijska izložba. Program je započeo recitalom pod nazivom *I ja sam misionar*, a koji govori o tome kako danas možemo biti misionari. Recital je izvela župna dramska skupina, u kojoj su učenici petih razreda Škole „Ivana Gorana Kovačića“. Župnik vlč. Tomislav Ćorluka pozdravio je sve nazočne, među kojima su bili i mons. dr. Marin Srakić, nadbiskup u miru, s. Amalija, provincijska poglavarica Sestara Sv. križa, kao i mnoge druge časne sestre, i zahvalio okupljenima što su došli u velikom broju. Župnik je spomenuo pokojnog misionara o. Antu Gabrića, čija je dvadesetdeveta godišnjica smrti bila upravo prethodni dan. Spomenuo je i sv. Ivana Pavla II., čiji je spomendan na Misij-

sku nedjelju, te otvorio izložbu.

Riječ je preuzela sestra Ignacija Ribinski, voditeljica Misijskog centra, koja je istaknula: „Približavamo se broju od 500 djece koju školujemo, točnije sada imamo 495. To je za Centar velika stvar, jer toliko djece je dočekalo da može ići u školu, da imaju što jesti i obući. Papa Franjo u svojoj poruci kaže da nije dovoljno biti misionar i samo naviještati Isusa Krista. Sve je to lijepo, kaže papa Franjo, ali treba podržavati i onu drugu dimenziju, a to je da ljudi budu živi, da bi živi ljudi upoznali živog Krista. To ostvarujemo zajedno i zbog toga vam u ime te djece od srca zahvaljujemo“, kazala je sestra Ignacija.

Izložba povodom Svjetskog dana misija bila je otvorena i u nedjelju, a posjetitelji su kupnjom izložbenih predmeta ili donacijama mogli

pomoći da ukupan broj djece koju Misijski centar školuje još poraste te dosegne brojku od pet stotina.

Josip Kazalickić

TROGIR – SPLIT

Miovcu na grobu misionarke s. Lukrecije Mamić

Povodom Svjetskog dana misija i Dušnog dana dio članova HKZ-a „MI“ iz Trogira, zajedno sa svojim duhovnikom Vinkom Sanaderom, pohodili su grob misionarke s. Lukrecije Mamić na splitskom groblju Lovrinac. Na grobu su se pomolili za tu heroinu vjere, zapalili svijeće i grob okitili cvijećem. Ta katolička udruga mladih među svojim članovima razvija misijski duh i ljubav prema našim misionarima, svjesna Isusove želje *da se svi ljudi spase*.

Sestra Lukrecija rođena je 1948. u mjestu Zidine, kod Tomislavgrada, u BiH, kao osmo dijete svojih roditelja. U samostan je ušla 15. prosinca 1962. u Dubrovniku. Privremene zavjete položila je 30. kolovoza

1969., a vječne 29. kolovoza 1976. u Splitu.

Od 1984. godine djelovala je kao misionarka, najprije 15 godina u južnoameričkoj državi Ekvador, a u siječnju 2002. službu je nastavila u Burundiju. Vodila je u Burundiju biskupijsku bolnicu te ustanove za skrb o neishranjenima i oboljelima od sife.

Što se Burundija tiče, svi su složni da je to jedna od najsiromašnijih država svijeta, u kojoj oko 50 % djece pati od kronične pothranjenosti.

S. Lukrecija pomagala je upravo njima, a zalagala se je i za ravnopravnost žena. Tako je, primjerice, vodila i tečajeve krojenja. Majke je

poučavala osobnoj i obiteljskoj higijeni te prehrani djece. Obilazila je domove siromašnih i posjećivala tamošnje škole.

Lukrecija Mamić ubijena je 27. studenoga 2011., kad su pljačkaši upali u samostan sestara službenica milosrđa u mjestu Kiremba. Iste večeri ubijen je i talijanski volonter Francesco Bazzani te je ozlijeđena redovnica Carla Brianza. Ubojice Lukrecije Mamić osuđeni su na doživotni zatvor.

Ona je živjela u skladu sa svojim imenom, koje je izvedeno od latinske riječi *lucrum*, što znači *korist, dobitak*. Ona je doista bila korisna, vedra i vesela, i to do kraja života, a vjerujemo da će njezina prolivena krv biti sjeme novih kršćana, koji će se nadahnuti na njezinu životu živjeti evanđelje malenih. **V. S.**

Proslava Svjetskog dana misija

NOVA GRADIŠKA

U Župi Kraljice Svete Krunice u Novoj Gradiški od ove jeseni djeluju Mali misionari, misijska skupina koju čine učenici četvrtog razreda osnovne škole, a koji polaze i župnu katehezu.

Nakon ovogodišnjeg posjeta našoj župi vlč. Antuna Štefana, naci-

onalnog ravnatelja Papinskih misijskih djela, osmislili smo program za četvrti razred s posebnim naglaskom na misije.

Na poticaj vjeroučiteljice Ksenije Savi učenici su, zajedno sa svojim mamama, ispekli kolače. Na Misijsku nedjelju prodavali su ih poslije mise

i prikupili 628 kn za potrebe misija. Učenici, radosni, već smišljaju kako će opet učiniti nešto za misije. Naučili su da molitvom i radom mogu i

oni pridonijeti potrebama misija.

Sveti Franjo Ksaverski i sveta mala Terezijo, čuvajte naše misionare!

Ksenija Savi

DARUVAR

Ovogodišnji Svjetski dan misija u Župi sv. Antuna Padovanskog u Daruvaru obilježili smo s više aktivnosti. U četvrtak 19. listopada okupili smo vjeroučenike od 4. do 7. razreda. Molili smo, pjevali, gledali dokumentarce o misijama i misionarima. Djeca su bila iskreno dirnuta teškoćama, ali i radošću kojom naši misionari zra-

če u svojem radu i tu radost i ljubav prema Bogu u ljudima prenose onima kojima su poslani.

U nedjelju 22. listopada organizirali smo prigodnu prodaju misijskih predmeta nabavljenih u Nacionalnome misijskom uredu te smo ih gotovo sve prodali. Prikupljeno je 1150 kn.

Suzana Lipovac

Misijski dan u Župi Drinovci

Svojim prekrasnim pjevanjem misna su slavlja uzveličali Dječji zbor „Sv. Mihovil“ iz Drinovaca, pod ravnanjem fra Velimira Bagavca, te mješoviti župni zbor, pod ravnanjem Antonele Rebić. Geslo susreta bilo je: „Tamo gdje palme cvatu, tamo ja želim poći!“

U svojim dojmljivim i nadahnutim propovijedima mons. Tunjić djeci i odraslima približio je život u misijama i život misionara. Govorio je o problemima u misijskim društvima i problemima s kojima se susreću misionari. Naglasio je da je misijska djelatnost jedna od najvažnijih zadaća Crkve. Govorio je o načinima na koje svaki čovjek može biti misionar, a to su: molitva za misije i misionare, ići u misijske zemlje i

propovijedati te materijalno pomoći misije i misionare.

Na kraju jutarnje sv. mise, u akciji *Djeca pomažu djeci*, skupina djece mons. Luki Tunjiću predala je novčani prilog od 2120 maraka, 2410 kuna i 150 eura, za svoje vršnjakinje i vršnjake u misijskim zemljama.

Poslije svetih misa vjernici su mogli uzeti nešto od tiska, misijskih devocionalija i suvenira te i na taj način pomoći misije. Odaziv je bio iznad svih očekivanja organizatora. Prikupljeno je 1646,80 maraka, 2205 kuna, 50 eura i 40 američkih dolara.

Veliko hvala Bogu na tom susretu, mons. Tunjiću na dolasku, a djeci i ostalim vjernicima iz Župe Drinovci na molitvama i novčanim priložima. **P. M.**

U nedjelju 5. studenoga ove godine u Župi svetog Mihovila u Drinovcima proslavljen je Misijski dan. Sveta misna slavlja u devet i jedanaest sati predvodio je mons. Luka Tunjić, nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela u Bosni i Hercegovini.

LJUBUŠKI

Misijska akcija Djeca pomažu djeci

Svojom rečenicom: „Blaženije je davati nego primati“ (Dj 20, 35), upućenom svim kršćanima, Isus je nastojao probuditi svijest o vrijednosti i ljepoti pomaganja, a posebno potrebitima među nama.

„Djeca pomažu djeci“ geslo je Papinskoga misijskog djela sv. Djetinjstva, ustanove Katoličke crkve koja pomaže djecu u misijskim zemljama Afrike, Azije, Južne Amerike, Oceanije i Europe. Vo-

deni tim geslom, učenici Osnovne škole Ivane Brlić-Mažuranić Ljubuški, zajedno sa svojim vjeroučiteljicama, rado su se odazvali misijskoj akciji. Cilj akcije bio je prikupljanje sredstava za njihove vršnjake koji žive u veliku siromaštvu u misijskim zemljama. Koliko djeca spomenute škole suosjećaju s potrebama svojih vršnjaka dovoljno govori činjenica da su dio svojeg džeparca odvojili za misijsku kasicu

– njihov zajednički ručni rad, koja je postavljena na hodniku škole. Ona ih poziva da pomisle na djecu koja žive u velikoj oskudici ili čak umiru od gladi. Njihov novčić je sitnica, ali možda komu život znači.

Ukupno je prikupljeno 293,65 KM, 51,40 kuna i 3 eura. „Ne možemo svi činiti velika djela, ali možemo činiti mala djela s velikom ljubavlju.“ (Majka Terezija)

Stoja Vasilj

SARAJEVO

Misijski dan u KŠC-u „Sv. Josip“

Već treću godinu zaredom Katolički školski centar u Sarajevu obilježava Misijski dan, kad se učenici i djelatnici, slušajući misionare, mogu približiti njihovom načinu života te izraziti svoje suosjećanje prema potrebitima. Za razliku od prošle godine, kad su učenici posjetili ured Misijske središnjice u Sarajevu i na taj način obilježili Misijski dan, ove godine su u naš Centar došli mons. Luka Tunjić, nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela u Bosni i Hercegovini i fra Filip Sučić, dugogodišnji misionar u DR Kongu.

Mons. Tunjić je pozdravio učenike, upoznao ih s radom i poslanjem Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Bosni i Hercegovini i potaknuo ih na ljubav prema misijama. Poseban dojam ostavio je na približno 1500 učenika i djelatnika fra Filip Sučić, koji nam je govorio o svojem djelovanju i misijskom poslanju u Kongu. Iako je svaki svećenički poziv zapravo poziv za naviještanje evanđelja, neki svećenici to žive u svojem narodu, dok drugi pak Isusove riječi prenose svojim životom na drugim kontinentima, u drugačijim kulturama

i na različitim jezicima. Poziv na odvažno širenje evanđelja u Africi fra Filip je osjetio još dok je bio bogoslov. Poslije svećeničkog ređenja, od 1983. godine pa sljedeće 34 godine, živio je u Kongu kao misionar. Misija ili župa u kojoj je boravio zove se Kamina, a u njoj živi pleme Baluba, koje govori jezikom kiluba.

Fra Filip se dugo godina susretao s ugodnim i manje ugodnim situacijama, koje su od njega zahtijevale puno strpljenja, razumijevanja te vjere u Božju providnost. Bilo mu je važno naučiti jezik kiluba, da bi što više razgovarao s ljudima i prenosio im Božju poruku. Fra Filip se prisjećao raznih trenutaka iz svojeg života, na što su ga potaknula mnoga zanimljiva pitanja učenika. Misijski dan organiziran je 7. studenoga za učenike Osnovne škole, Medicinske škole i Gimnazije te njihove učitelje i nastavnike. Sve nazočne na početku su pozdravili ravnatelj KŠC-a, voditelji

navedenih škola te s. Antonija Lučić. Ovogodišnjim Misijskim danom osim slušanja žive riječi misionara nastoji se potaknuti solidarnost i pomoć djeci u Dječjem domu „Milosrdni Otac“ u Ugandi, koji vodi s. Marta Čović.

Ivana Radman, vjeroučiteljica

Posjet Misiji Ndjoko u Zambiji

njih zaista veliko slavlje, u kojem cijela vjernička zajednica Crkva sudjeluje pjesmom, molitvom, plesom. Radost je očita na licima prisutnih. To smo posebno osjetili u selu Samisisi, gdje je bio blagoslov nove crkve te 48 krštenja krštenika različite životne dobi i jedno vjenčanje.

U Misiji Nawinda Crkva je bila ispunjena odraslima i djecom, a svatko je odgovorno vršio svoju službu: svirači na bubnjevima, pjevači, ministri i male plesačice, koje su svojim plesom uzveličale slavlje.

Zadnje nedjelje našeg boravka sudjelovali smo na sv. misi u selu Mandila. Kao i svugdje, svečano su nas dočekali i svatko od njih nas je želio osobno pozdraviti. Na povratku iz Mandile svratili smo u selo Walawala. Ondje smo kod crkve imali susret s mještanima, a misionar je dogovarao gradnju nove ambulante na tom području. Nikoga ne smeta što misa traje i dulje od tri sata. Mnogi od njih pješače i tri dana da bi mogli sudjelovati na misi. Sudjelovanje na euharistijskom slavlju s afričkim čovjekom poseban je doživljaj i teško ga je dočarati riječima. Za našu sredinu zbilja teško razumljivo. Ljudi su srdačni i neposredni. Posebno djeca. Brzo se sprijatelje, kao da su uvijek s nama. Posebno su se veselili bombonima, koji su za njih luksuz. Svugdje su nas dočekali pjesmom, praćenom gromoglasnim bubnjevima i plesom. Na nas su prenosili svoju radost, a mi smo bili također sretni što je Isusova radosna vijest proširena i do naroda koji žive uz prekrasnu rijeku Zambezi, na obje obale rijeke. Brzo su prošli dani boravka u misijama te je došlo vrijeme povratka. Kad smo se vratili u Livingstone, iskoristili smo prigodu za obilaženje safarija. Bilo je zanimljivo kretati se među afričkim životinjama u njihovom prirodnom životnom okruženju. Tri tjedna boravka u Africi došli su kraju. Ostali su neizbrisivi dojmovi susreta s ovdašnjim ljudima, koje nikada neću zaboraviti, djecu posebno. Teško je u malo riječi opisati sve ono što sam doživljavala tih dana u Africi.

S. Augustina Vukančić

Kad smo krenuli prema misiji, Boris nam je napomenuo da sada za boravimo tu civilizaciju i da krećemo u jedan drugačiji svijet. Brzo smo se uvjerali u istinitost njegovih riječi.

Šestosatno putovanje do misije nije bilo nimalo udobno – šumski neravni putovi, puni rupa, nisu bili nimalo ugodni, ali svejedno nam je bilo zanimljivo.

Naše glavno odredište bila je Misija Ndjoko, koja je time bila prva na programu obilaženja i upoznavanja. Odanle smo odlazili u filijale misije šumskim, neravnim putovima, zatim u misije Nawinda i Mazibe, koja je tek u nastanku, nalazi se uz rijeku Lumbe. Posjetili smo i bivše misije Lusu i Sichili. Putovanje prema Misiji Lusu bilo je ugodnije jer smo put skratili čamcem preko rijeke Zambezi, pa je bilo manje treskanja nego na kopnenim putovima. Morali smo se vratiti prije nego počne padati noć.

U rijeci noću ima vodenkonja, pa može biti opasno. Kako je misija smještena uza samu obalu, mogli smo ih čuti kako svojom težinom snažno pljuskaju po vodi.

Obilazili smo područje misija koje je osnovao Boris Dabo i svugdje su se osjetili plodovi rada, kako materijalni, tako i duhovni. Velik trud i rad našeg misionara domaćina urodio je zbilja obilnim plodovima. Velike udaljenosti, loši putovi i ostali teški uvjeti nisu ga spriječili u sebedarju naviještanja evanđelja. Dug niz godina trudio se da podigne živu Crkvu, koja do njegova dolaska nije postojala. Sad su tu lijepe i velike zajednice vjernika koji se okupljaju na molitvu i službu riječi uz dobru organizaciju animatora. Ali uvijek je vrhunac dolazak misionara i euharistijsko slavlje. Euharistija je kod

Ovog ljeta posjetila sam Misiju Ndjoko u Zambiji, u kojoj djeluje naš misionar Boris Dabo. Taj posjet darovali su mi moji bivši župljani Drniša i okolnih filijala prigodom oproštaja iz župe.

Trebalo je dulje vrijeme da bi se posložile sve okolnosti i isplanirali detalji odlaska. To je bila prigoda da doživim i upoznam izbliza ono o čemu sam za dugogodišnje suradnje s misionarem Borisom mogla čuti i gledati na fotografijama i video snimkama.

U društvu svojih prijatelja, Agneze i Pija Trdić te Tome i Suzi Pintarić, uputila sam se u Zambiju preko Rijeke, Venecije, Frankfurta, Johannesburga do Livingstonea. Kad smo stigli u Johannesburg, vrijeme koje smo imali za čekanje leta za Livingstone proveli smo u traženju i kupovanju tople odjeće. Temperatura je bila 1 °C, dok je kod nas u Hrvatskoj bio toplotni udar.

U Livingstoneu nas je dočekao Boris. Ondje smo ostali dva dana i razgledali grad. Posjetili smo i najveću turističku atrakciju u južnom dijelu Afrike. Naime u blizini se nalaze jedni od najvećih i najspektakularnijih slapova na svijetu, Viktorijini slapovi. Lokalni stanovnici ih nazivaju *Mosi-oa-Tunya*, "dim koji grmi". Neopisivo doživljaj. Čovjeku, jednostavno, zastane dah.

INDIJA
– o. Ante Gabić

Moj posjet selima

Ovaj put je moja "šetnja" trajala malo dulje. Bio sam čitavih osam dana po selima. Pod rujanskim suncem sate i sate kroz blato i vodu, a onda opet urođeničkim čamcem po Gangesu.

Prva postaja bila je u Šombunogoru, našem najmanjem selu. Tu su samo četiri katoličke kuće. Sve ostalo su pogani. No kucnut će čas milosti i za njih. U selu je velika poganska škola. Učitelji su me pozvali da je pregledam i da rekнем koju riječ djeci. Drage sam volje to učinio. Dakako, da smo odmah postali veliki prijatelji. Sutradan je bila sveta misa u kapelici. Uistinu je malena, no lijepa je i čista. Posvećena je svetoj Maloj Tereziji.

Jutro je bilo strašno sparno. Ovo je najgore doba godine, iza trop-skih kiša. Cijela pokrajina je pod vodom, putovi su razrovani, mnogo puta valja kroz vodu i do pasa. Prešao sam preko Gangesa i uputio se prema Das Numberu. Najprije kroz gustu travu uz nekakav kanal, onda kroz blato. Na koncu se put pretvorio u rižina polja. Nije se moglo dalje. Na sve sreću ugledali su me iz sela, pa je mali Dhiren, đak naše škole u Bošontiju, došao s urođeničkom lađicom da me preveze do sela. Tu je već čekala cijela vojska djece. Lovili su ribu negdje dolje u blatnom kanalu, pa su baš lijepo izgledali. Osobito jedan mali debeljko, koji je svakako htio ostaviti tragove svojih prstiju na mom bijelom talaru. Nisam se puno branio, jer mi je talar i onako već bio smeđ od vode i blata.

Danas će me počastiti Dhirenov otac. On još nije katolik, kao ni njegova rodbina. No svi se pripravljuju za veliki i sretni dan. Velika je to obitelj. Kuća siromašna, no uredna. Na zidu je cijela izložba sličica i božićnih razglednica, što ih je Dhiren dobio kao nagradu u školi. Ponosno mi ih je pokazivao. Druga dječica su malo "zavidno" gledala na toliko "blago". No oni znaju da sam ja i za njih štošta donio. Uputili smo se kroz selo, dakako išao sam bosonog, jer je

posvuda blato. Na nekim mjestima skoro se nije moglo hodati. Jedva si možete predstaviti bengalska sela za vrijeme kiša. A Das Number je još gori od drugih, jer putovi nisu popravljani već desetak godina, pa mnogo puta valja čamcem od kuće do kuće. Kao u Veneciji!

Kad sam na kraju sela ulazio u Middejevu kuću, dvije velike otrovnice se srušile s jednog starog zida. Dječica su od straha utekla, a i meni se malo koža naježila. No na sreću zmije su se tukle između sebe, pa se na nas nisu ni obazirale. Ali su brze! Kad sam pregazio put, vidio sam kako se jedna od njih opet penje po zidu.

Večerali smo kod Dhirena. Riža, ribe i jaja, a na koncu čaša mlijeka. Kako vidite, dobra večera. Da vam iskreno kažem, bio sam malo i gladan, jer od jutra nisam ništa jeo. Iza večere rasprio se "razgovor ugodni": o poljima, riži, selu, novoobraćenicima. Ima lijepih nada. Mnogi se još malo boje. Rekao sam im da će njihov dobar primjer ojunčiti druge.

Tu sam ostao dva dana. Čekala su druga sela, pa je stoga trebalo naprijed. Ustao sam po noći, da uhvatim na Gangesu plimu. Baš smo na vrijeme prispjeli. Uz vesla, pa naprijed! Na čaj se sada ne može misliti. Bit će to kasnije.

Lađica nije loša. Posudio mi ju je naš veliki prijatelj Đibon Babu. On je poganin, no voli nas i poštuje kao malo tko. Na lađici bio je i mali krov, pa smo se imali barem gdje zakloniti pred žarkim suncem. Veslali smo nazmjence veslači i ja. Mnogo je već godina prošlo otkako sam ja zadnji put veslao, pa su mi se kroz ovih osam dana mišice dobro napele.

U Pakhiralu smo stigli baš oko podne. Pristavili smo rižu, da se malo okrijepimo prije novog puta u Kumrokhalu. Imao sam uza se jednu limenku "tomato sauce", pa smo to smiješali s rižom. Prvorazredan ručak, osobito jer jutros nije bilo kave. Kruh, što sam ga donio iz Bošontija, uplijesnio se već drugi dan. Dobit ćemo opet kruha poslije osam dana na povratku kući...

Put nije bio loš, no na dva mješta je trebalo do pasa u vodu. Bila je vruća, kao da je skuhana. U Kumrokhaliju ostao sam samo preko noći. Ujutro iza svete mise odmah sam opet otišao prema Gangesu, jer nas je danas čekao najdulji put preko Šondeškhalia do Kanmari Hat.

Najsretniji dan jednog poganina

U Rampuru smo dobili dobru vodu. Napunili smo dva velika zemljana vrča. To nas je spasilo na putu, jer veslati po ovoj vrućini nije šala. A udaljenost je strašna. Rijeci kao da nema kraja. Hvala dragom Bogu, nije bilo velikih valova, pa je nekako išlo. U Kanmariu smo htjeli nešto prigrusti. Kako je naša zaliha bila prazna, otišao je sluga na seoski

trg da nabavi nekoliko stvari. No tu je bila prava pustoš. Ama baš ničega! Dobio je jedno — pačje jaje! Jedno jaje za nas četvoricu. Bilo je još nešto tikava, pa smo to spržili i dobro se počastili. A za jaje "bacismo kocku"! Dopade — lađaru. On ga je i zavrijedio. Izašao sam malo u selo. Potpuno pogansko, ni jedne krštene duše na milje i milje. Jedan me poganin vidio i pozvao u svoju kuću. Reče mi da je to najsretniji dan njegova života, da je svećenik pravoga Boga došao u njegovu kuću. Počastio me lijepim mlijekom. Eto, dobri se Isus za svoje brine. Na koncu sam sve blagoslovio. Dječicu sam obdario sličicama.

Naše slijedeće katoličko selo bila je Čunčura. To je selo jako udaljeno. Tamo smo stigli istom predvečer. Odmah sam se dao na posao da pohodim sve obitelji. U kapelicu sam se vratio kasno u noći. Više se nisam mogao držati na nogama. Stoga se pomolim, pošaljeme vam svoj blagoslov — toga nikada ne zaboravim! — i ostavim večeru za sutra.

Ljudi znaju da moram naprijed u druga sela, pa su stoga rano došli na misu. To je naše najsiromašnije selo. Crkvice je sagrađena darom jedne plemenite gospođe iz Amerike. To je ponos čitavog sela. Obodrio sam ljude da nastave u ljubavi i slozi, i da svojim svetim životom budu uzor svim ostalima. Zadnji "Đišu pronam! — Hvaljen Isus!" i natrag k rijeci. Još nas je čekalo zadnje selo, Bamonpukur, najudaljenije mjesto čitave naše misije. Kako nije bilo vremena za čaj, popio sam jedno sirovo jaje i veselo naprijed. Mnogo je trebalo veslati, jer se sluga Ignacije razbolio. Nekoliko

sati na žarkom suncu, pa mi se sva koža ogulila. Malo je i peklo.

Pred Bamonpukurom uhvatila nas strašna oluja. No, bili smo na sigurnom. Međutim smo pokisli kao pijetli. Ali konac djelo krasi. Bamonpukur se lijepo ponio. Crkvice je bila puna, a i nas su gospodski počastili. Zaklali su jednu kokicu, pa smo si nakon tri dana posta malo "prste omastili". Moj dragi kuhar nije ni govorio, tako je bio zaposlen s rižom i kokošjim paprenim "torkarijem".

Na cijelom putu bilo je mnogo utjehe. Lijep se broj obitelji javio za svetu Crkvu. Uopće kroz čitavo vrijeme osjećao sam vašu molitvenu pomoć. Mene poteškoće više ni najmanje ne straše. Znam da ste vi uza me; znam da su vaše ruke sklopljene za Bošonti. I to mi je dosta. Mislio sam na to, kad smo se vraćali natrag kući. Trebalo nam je čitavih 30 sati. Kod Kalinogora uhvatila nas crna noć. Lađar zna put, no iz daljine počeo je dopirati mukli šum valova i oluje.

„Oče, nećemo moći prijeći sjecište velikih rijeka usred ove tamne noći. Opasno je!“ Iskusnu čovjeku vjeruj. Pristadosmo stoga uz šumovitu obalu. Mjesto nepoznato. Na sve strane mnogo razbojnika. Sinoć su nam napali lađu. Stoga smo čuvali stražu čitavu noć. Lađarima su se oči sklapale od umora. Rekao sam im stoga neka se odmire, a ja da ću sjediti na krovu lađice. I sam sam bio na kraju svojih sila, no s krunicom u ruci već je išlo. Lopovi nisu došli, a i oluja se smirila, i mi nakon 30 sati sretno prispjesmo u Bošonti.

(Tamo gdje palme cvatu, br. 23.)

Službenica Božja Leonella Sgorbati

Rosa Maria Sgorbati rođena je 9. prosinca 1940. u Gazzoli, gdje je provela i mladost. U zajednicu Sestara misionarki utjehe (*consolate*) ušla je 1963. u Sanfreu, u Italiji. Dobila je ime sestra Leonella. U Engleskoj je pohađala školu za medicinske sestre od 1966. do 1968., nakon čega je poslana u misije u Keniju. Vječne zavjete je položila 1972. Od 1993. do 1999. obnašala je službu provincijske poglavarice u Keniji. U Mogadishu, u Somaliju, otišla je 2001. godine. Ondje je radila s djecom te organizirala izgradnju škole, u kojoj je jedno vrijeme bila ravnateljica. Mnoga svjedočanstva govore o velikom poštovanju koje su joj iskazivali domaći ljudi zbog njezine dobrote i predana služenja.

Kad je bila napadnuta, pokušao ju je zaštititi musliman Mohamed Mahamud, otac četvero djece, ali njegovo zauzimanje bile je bezuspješno te su napadači i njega ubili. Znakovito je da je njezina smrt povezana i sa smrću tog muslimana. A takva smrt govori o činjenici da je zaista moguće živjeti kao braća bez obzira na vjerske (musliman i katolikinja), etničke (Somalija i Italija), spolne (žena i redovnica, muškarac i otac) razlike. Pokazalo se da se može, kao braća i sestre, ne samo zajedno živjeti nego i zajedno umrijeti za plemenite ciljeve, odnosno za Boga i ljude. Upravo zbog toga je njezino mučeništvo znak nade ne samo kršćanima, već i muslimanima, koji shvaćaju bit čovječnosti i Božje poruke za suvremeni svijet. Sestra Leonella, koja je uvijek htjela „sve darovati“ Gospodinu, ostvarila je tu svoju želju za mučeništvom, jer kako kažu njezine susedre, „ljubljaše mnogo“. Ta ljubav poticala je sestru Leonellu da uvijek i neprestano oprašta.

Karitativno i odgojno djelovanje sestre Leonelle u Somaliji, ali i u Keniji, gdje je započela svoje misijsko služenje u Africi, bilo je neizrecivo zahtjevno. No ona je sve činila s velikom vedrinom i osmijehom, o kojem svjedoče mnogi koji ju poznaju. Osmijeh je bio njezina posjetnica. Kad su sestru Leonellu jednom pitali: „Zašto se cijelo vrijeme smiješ, pa čak ljudima koje ne poznaješ?“, odgovorila je: „Na taj način oni koji me gledaju isto će se smijati i bit će malo sretniji.“

Papa Franjo je 8. studenoga 2017. priznao sestru Leonellu kao mučenicu te je otvoren postupak za njezino proglašenje blaženom zbog mučeništva iz mržnje prema vjeri.

Sestru Leonellu Sgorbati okrutno su ubili islamski ekstremisti. To se dogodilo 17. rujna 2006. na ulici u blizini pedijatrijske bolnice u Mogadishuu, u Somaliji. Njezine posljednje riječi prije smrti bile su: „Opraštam! Opraštam!“ Oprost je zapravo pečat njezina mučeništva. Ta je riječ postala sinonim njezina misionarskog života i jasno se očitovala u njezinima djelima. U toj riječi je nalazila snagu u trenutcima straha u zemlji koja je razorena desetogodišnjim građanskim ratom, pogođena glađu, razbojništvom i religijskim fundamentalizmom. Jednom je rekla: „Postoji jedan metak na kojem je napisano moje ime i jedino Bog zna kad će me pogoditi.“ No sav je njezin život darovan Gospodinu. Stoga je odmah rekla: „On može učiniti od mene što želi.“ Njezina je smrt zapravo mučeništvo „iz mržnje prema vjeri“. Od listopada 2008. njezin križ se čuva u bazilici svetog Bartolomeja u Rimu.

Vlč. Odilon Singbo

Materijali za misijsku animaciju djece za vrijeme Došašća i Bogojavljenja

Katolički misijski kalendar za 2018.

Kalendarima se želi kroz cijelu godinu podržavati vjerničku misijsku usmjerenost i crkvenu univerzalnost. Posebno su označeni dani pojedinih misijskih proslava i zaštitnici misija.

Nacionalne uprave Papinska misijska djela u R. Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini pripremile su materijale za misijsku animaciju djece u župama u vrijeme došašća i za Bogojavljenje, kada će Crkva proslaviti i Dan Papinskoga misijskog djela sv. Djetinjstva, blagdan djece koja žive radost vjere i mole da Isusovo svjetlo dopre do njihovih vršnjaka diljem svijeta.

Ove godine, djecu će kroz Došašće provesti djevojčica Catherine Nyambe iz Zambije. Tijekom četiri tjedna ona će predstaviti svoju obitelj, školu, župu i okruženje u kojemu živi.

Drugi različiti prilozima: „Priča iz Zambije“ s predložkom radionice za učenike 3. razreda • Tekst za pjevače Betlehemske zvijezde s opisom akcije i scenski prikaz „Pjevači u posjetima obiteljima“ • Recital za Dan sv. Djetinjstva • Prijedlog homilije • Misijska radionica za djecu predškolske dobi • Promišljanje nad žalosnim otajstvima misijske krunice • Radionica za izradu misijske krunice • Pjesma „Misijske boje“. Brošura je dostupna na mrežnoj stranici <https://goo.gl/bSSKfK>

Narudžbe na adresama:

Papinska misijska djela u RH, Ksaverska cesta 12a, 10000 Zagreb, tel. +385(0)5635-055, e-mail: missio.croatia@misije.hr

+385(0)5635-055, e-mail: missio.croatia@misije.hr

Papinska misijska djela u BiH, Kaptol 32, 71000 Sarajevo, tel. +387(0)33 667-889, e-mail: missio.bih@bih.net.ba

MISIJSKA KRIŽALJKA – prosinac 2017.

Radosna vijest	Vrsta zmije	Sirovina za metale (množ.)	Zrak	Rijeka u Bačkoj	Hunski vođa	Nikl	Bor	Omrznut	Smještaj za živinu	Radnik s ilovačom	Muško ime		Zemlja blaženice na slici
Prigodna čestitka	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	I Kem. znak za Ersted	<input type="text"/>
Zamutiti	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	Milijun (str.) Njemačka	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Nesreće	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	Red stabla Poz. pol. struje	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Rodno mj. mučenice na slici	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	Poletno Tona	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	13. slovo Polet	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	Uzvik Duži vrem. period	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	Kisik Mjera za otpor	<input type="text"/>	Principi Mjera za zemlju	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	Rijetka (lat.) Italija	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	Italija
Indijska mučenica na slici	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Rješenja iz prošlog broja: ADRIANA GALIĆ, LJUBUŠKI, BUKAVU.

